

GEO naujienos

2011 m. spalio 9 d. Nr. 21

Platinamas elektroniniu būdu – 422 adresatams

LGT Informavimo poskyris

TEISĖS AKTAI

2011 m. rugsėjo 27 d. Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko įsakymas „Dėl Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2010 m. liepos 20 d. įsakymo Nr. 22.3-58 „Dėl branduolinės saugos reikalavimų BSR-2.1.3-2010 „Atominių elektrinių aikštelių vertinimo bendrieji reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2011, Nr. 118-5600)

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=407595&p_query=&p_tr2

2011 m. rugsėjo 5 d. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymas Nr. 1-159 „Dėl Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2010 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 1-1258 „Dėl Geologinės informacijos naudojimo teritorijų planavime rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2011, Nr. 111-5254)

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=405865&p_query=&p_tr2

LEIDIMŲ IŠDAVIMAS

LEIDIMAI NAUDOTI ŽEMĖS GELMIŲ IŠTEKLIUS IR ERTMES

Rugsėjo mėnesį išduoti keturi leidimai:

Viešoji įstaiga „Tulpės“ sanatorija, UAB „Autreka“, UAB „Ravitera“, UAB „Nametas“.

LEIDIMAI TIRTI ŽEMĖS GELMES

Rugsėjo mėnesį turinčių leidimus tirti žemės gelmes įmonių sąrašė – 114 įmonių.

ŽEMĖS GELMIŲ REGISTRAS

ŽEMĖS GELMIŲ IŠTEKLIAI

Rugsėjo mėnesį patvirtinti keturių telkinių išteklių:

Panevėžio rajono Pūkių smėlio telkinio išteklių,

Klaipėdos rajono savivaldybės Pozingių II smėlio ir žvyro telkinio naujo ploto išteklių,

Prienujų rajono Balbieriškio žvyro telkinio naujo ploto išteklių,

Klaipėdos rajono Agluonėnų smėlio ir žvyro telkinio naujo žvyro ploto išteklių.

ŽEMĖS GELMIŲ TYRIMAI

Rugsėjo mėnesį registruoti 26 žemės gelmių tyrimai.

GEO AKTUALIJOS

Rugsėjo 21 d. sukako septyneri metai kai Kaliningrado sritį sudrebino du gana stiprūs žemės drebėjimai (4,4 ir 5,0 magnitudės), kurie buvo juntami ir visoje Lietuvos teritorijoje. Lietuvoje seismologiniai stebėjimai vyksta nuo 1970 metų. 1999 m. buvo įrengta Ignalinos atominės elektrinės (AE) Seismologinio monitoringo sistema (SMS) AE saugumui užtikrinti ir vykdyti Lietuvos seisminių monitoringą. Igalinos AE SMS sudaro 4 seisminių stebėjimų stotys (Didžiasalyje, Ignalinoje, Salakuose ir Zarasuose). Lietuvoje ir aplinkinėse teritorijose natūralūs seisminiai įvykiai vyksta retai, jie būna gan silpni, todėl reikia jautrios seisminės įrangos ir daugiau seisminių stočių jiems registruoti. Lietuvos seismologinio monitoringo sistema plečiama, įdiegiant dvi tarptautinio seisminio tinklo GEOFON programos stacijas, labai plataus diapazono seisminių stebėjimų stotis Paburgėje (Plungės raj.) ir Paberžėje (Kėdainių raj.). Lietuvos geologijos tarnyba kasmet registruoja kelis šimtus seisminių įvykių iš viso pasaulio – tai daugiausia teleseisminiai (jų epicentro atstumas > 2000 km nuo Ignalinos AE) ir regioniniai (700–2000 km) įvykiai. Taip pat naudojamos 8 laikinos trumpaperiodės seisminės stotelės, skirtos žemės drebėjimų „fore-shock“ ir „aftershock“, sprogdinimų bei indukuotų žemės drebėjimų ir virpesių monitoringui.

Dėmesys žemės paviršiaus lėtiems svyruojamiesiems judesiams. Rugsėjo 28–30 d. Klaipėdoje vyko konsultacinis seminaras, skirtas tarptautinio projekto „Grimzdimo keliamų pavojų Europos krantų žemumoms monitoringas ir prognozavimas (SubCoast)“ preliminarinių rezultatų pristatymui Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai ir kitoms Klaipėdos regiono suinteresuotoms institucijoms bei įmonėms. Lietuvos geologijos tarnybos dalyvavimas šiame projekte suteikė unikalią galimybę nemokamai naudotis Europos kosmoso agentūros (European Space Agency – ESA) radarinės interferometrijos (InSAR) duomenimis bei išmatuoti žemės paviršiaus vertikalius judesius 1 mm tikslumu Lietuvos pajūrio teritorijoje. Plačiau <http://www.lgt.lt/index.php?page=146>, www.subcoast.eu

Nemokamos informacijos paslaugos apie geopavojus Europoje. Pateikiama informacija Geologinės informacijos projekto PanGeo portale esanti 27 ES nacionalinių geologinių tyrimų serveriuose apie daugelio didžiausių Europos miestų geopavojus (http://www.pangeoproject.eu/service_map). Informacija gaunama naudojant palydovinę vietovės-judėsio matavimo sistemą – interferometriją, turimą nacionalinių geologinių tarnybų informaciją apie konkrečių vietovių žemės stebėseną ir pagal Globalios aplinkos ir saugumo stebėsenos sistemoje (GMES) sudarytą *Miestų atlasą* (įtraukti 52 Europos miestai, Lietuvos – Vilniaus ir Kauno miestai). Šioje programoje dalyvauja ir Lietuvos geologijos tarnyba, geologiniais duomenimis interpretuodama iš palydovo gaunamą informaciją apie Vilniuje ir Kaune vykstančius svyruojamuosius judesius.

Lietuvos geologijos tarnybai atsiųstos Phytozauro – roplio, gyvenusio prieš 240 mln. metų liekanos, rastos Akmenės raj. Plačiau: http://www.lgt.lt/uploads/1315826825_Phytozauras_jau_LGT_20110912.doc

KITOS NAUJIENOS

NAFTOS KAINOS

Pagal OPEC sekretoriato skaičiavimus žaliavinės naftos kaina (2011-10-0) siekė 101,63 JAV dolerių už barelį (2011-10-05 – 99,90 JAV dolerių už barelį) <http://www.opec.org>

GEOLOGIJOS IR GEOGRAFIJOS INSTITUTAS

Geologijos ir geografijos institutas švenčia 70-ties metų sukaktį!

Rugsėjo 23 d. Gamtos tyrimų centro Geologijos ir geografijos institute vyko konferencija „Geomokslai Lietuvoje: iššūkiai ir perspektyvos“, skirta Instituto 70 metų mokslinės veiklos aptarimui. Renginio metu Lietuvos, Estijos, Latvijos, Baltarusijos ir Rusijos mokslininkai pristatė pranešimus apie geologinių tyrimų raidą ir problemas, gelmių tyrimų istoriją ir perspektyvas, kvartero tyrimus, Lietuvos regionų raidos geografinius tyrimus, gamtos mokslų plėtrą. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje atidaryta mokslinių publikacijų paroda, kuri veiks iki spalio 12 dienos. <http://www.geo.lt>

LIETUVOS HIDROMETEOROLOGIJOS TARNYBA

Lietuvos hidrometeorologijos tarnybai – 90!

Šia proga rugsėjo 29 d. vyko konferencija „Meteorologija ir hidrologija Jums“. Renginys buvo skirtas Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos paslaugų vartotojams, mokslininkams, bendradarbiaujančioms organizacijoms, jauniems tyrėjams ir visiems besidomintiems, kaip keitėsi meteorologiniai ir hidrologiniai matavimai, kaip atsiranda orų prognozės ar keičiasi Lietuvos klimatas ir kokios paslaugos yra teikiamos vartotojams ir visuomenei kai kuriose Europos šalyse ir Lietuvoje. <http://www.meteo.lt/>

LIETUVOS MINERALINIO VANDENS GAMINTOJŲ ASOCIACIJA

2011 m. Lietuvos natūralaus mineralinio vandens gamintojai susibūrė į asociaciją, kad bendromis jėgomis galėtų populiarinti natūralų mineralinį vandenį ir atskleisti jo naudą žmonių sveikatai gyvenimui. Asociacija gina savo narių interesus, susijusius su natūralaus mineralinio vandens gamyba, platinimu ir prekyba.

Natūralus mineralinis vanduo – tai natūraliai susiformavęs vanduo, kuriame yra ištirpusių mineralų. Lietuvoje yra registruota 15 šio vandens rūšių. Natūralus mineralinis vanduo glūdi neužterštoje ir nuo taršos patikimai apsaugotoje požeminėje aplinkoje, o jo išgavimui yra taikomi aukšti reikalavimai: vandens negalima dezinfekuoti, konservuoti, dėti priedų, išskyrus anglies dvideginį. Pastovus šio vandens vartojimas padeda žmogaus organizmui atstatyti mineralinių medžiagų pusiausvyrą. Plačiau www.mineralinisvanduo.lt

ŠIAURĖS ŠALIŲ HIDROLOGŲ ASOCIACIJA

Gerbiami kolegos hidrologai ir šiai mokslo sričiai prijaučiantys!

Kviečiame jungtis prie **Šiaurės šalių hidrologų asociacijos** (Nordic Association for Hydrology (NHF)) veiklos. Asociacija vienija apie 200 narių iš Šiaurės ir Baltijos šalių, Lietuvą atstovauja – 18 narių. Kas dveji metai asociacija organizuoja mokslines konferencijas specialia tematika. Praėjusiais metais tokia konferencija vyko Latvijoje, 2012 metais vyks **Suomijoje** (<http://nhc2012.oulu.fi>). 2014 metais konferencija vyks Švedijoje, o 2016 metais tradicinę konferenciją turėtų organizuoti Lietuva. Asociacijos nariai turi galimybę spausdinti savo mokslinius straipsnius prestižiniame žurnale „**Hydrology Research**“, leidžiamame Didžiojoje Britanijoje. Išsami informacija apie asociacijos veiklą: <http://www.nhf-hydrology.org/>.

Dėl narystės ir kitais klausimais kreiptis:

Dr. Zenonas Gulbinas, VšĮ Gamtos paveldo fondas www.gpf.lt

tel.: (85) 263 6269, el. pastas: z.gulbinas@gpf.lt

APLINKOS MINISTERIJA

Pažintis su Kamanų pelke – įdomi ir įspūdinga. Plačiau <http://www.am.lt/VI/index.php#a/11123>

TARPTAUTINĖ GEOMOKSLŲ SAJUNGA (IUGS-GEM)

IUGS
Earth Science for the Global Community

IUGS <http://iugs.org/>

E-newsletter 66 <http://iugs.org/uploads/IUGS%20E-Bulletin%20No.%2066%20September%202011.pdf>

IUGS-GEM <http://iugs-gem.org>

E-naujienlaikraštis: THE GEOLOGICAL SOCIETY

Nr. 174: <http://www.mynewsletterbuilder.com/email/newsletter/1411044189>

34th International Geological Congress (IGC): AUSTRALIA 2012

<http://www.34igc.org>

NAUJI LEIDINIAI

Bitinas A. **Paskutinis ledynmetis Rytinės Baltijos regione**: monografija = Last Glacial in the Eastern Baltic Region / Klaipėdos universitetas. – Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2011. – 154, I–II p.: iliustr. – Santr. angl. – Bibliogr.: p. 128–143

Doklad ob ekologičeskoj obstanovke Kaliningradskoj oblasti v 2010 godu / Rossijskaja Federacija, Pravitel'stvo Kaliningradskoj oblasti. – Kaliningrad, 2011. – 185 p.: iliustr.

Geosciences in Lithuania: Challenges and Perspectives = Geomokslai Lietuvoje: iššūkiai ir perspektyvos / vyr. red. Grigelis A.; sudar. ir moksl. red. Baltrūnas V. – Vilnius: Gamtos tyrimų centro Geologijos ir geografijos institutas, 2011. – 172, [1] p.: iliustr. – Santr. angl. – Bibliogr. str. gale. – (Baltica; Vol. 24, Special Issue)

Glaciations and Periglacial Features in Central Europe: Special Issue for the XVIII INQUA Congress in Bern, Switzerland / Editor-in-chief: Freund H., German Quaternary Association. – Greifswald, Germany, 2011. – P. 211–390[1]: iliustr. – Bibliogr. str. gale. – (E & G – Quaternary Science Journal; Vol. 60, No. 2–3/2011)

The 2006 Eruption of Augustine Volcano, Alaska / Ed. by: Power J. A., Coombs M. L., Freymueller J. T.; U. S. Department of the Interior, U. S. Geological Survey. – Reston, Virginia: U. S. Geological Survey, 2010. – xi, 667 p.: iliustr. – Bibliogr. str. gale. – (Professional Paper; 1769 / 2010)

Leidinius galite rasti LGT Publikuotų leidinių informaciniame fonde, 208 kab.

GEO įdomybės

Aralo jūra toliau nyksta <http://www.grynas.lt/aplinka/aralo-jura-toliau-nyksta.d?id=49572254>

Mokslininkai aptiko lėčiausiai augančius kristalus

<http://mokslas.delfi.lt/science/mokslininkai-aptiko-leciausiai-augancius-kristalus.d?id=49587992>

Dėl tirpstančio ledo perbraižytas Grenlandijos žemėlapis

<http://www.grynas.lt/gamta/del-tirpstančio-ledo-perbraižytas-grenlandijos-zemelapis.d?id=49683346>

Tirpstantis Arkties ledynas sumažėjo iki rekordinio dydžio

<http://www.technologijos.lt/n/mokslas/geografija/S-21760/straipsnis?name=S-21760&l=2&p=1>

Dzukijos nacionalinis parkas priimtas į elitinį klubą

<http://www.grynas.lt/aplinka/dzukijos-nacionalinis-parkas-priimtas-i-elitini-kluba.d?id=49900818>

Norintys paskelbti informaciją GEO naujienose rašykite el. adresu: indre.virbickiene@igt.lt